

Youhcaiq raen diuz dah raezrangrang lumj duznuem baenzneix sengdoengh、naekcaem、gyaeundei haenx, couhdwg mwh gou ma daengz diegcoj lo.

Youq aen seizcou lij hwngqaeng neix, gou naengh youq ndaw cicunghbah, dap Nanzningz okbae. Gou lizhai aen singz nauhyied neix, bae coh aen diegcoj gou. Gou yienznaeuz youq aen singz neix gvaq saedcej yaek ndaej ngeihcib bi lo, hoeng baeznaengz loqraen diegcoj cungj roxnynih raeujrubrub、liengzseuseu.

Diuz dah sengdoengh、naekcaem、gyaeundei neix, couhdwg diegcoj gou. Gou aeu duznuem daeuj dapbeij de, dwg aenvih geijcib bi neix daeuj de cungj geujheux gou, mboujlwnh youq diegcoj、baihrog roxnaeuz fangzhwnzloq, de cungj geujheux gou ndaetndwdndwd, baenzlawz cungj gej mbouj ok. Diuz dah neix hawj gou youh lau youh lanh, youh you youh angq, youh haemz youh gyaez. De angjak、hungloet、haengjheiq, hix gig haenqmengx, hoeng de soqlaiz mbouj sienghaih gou. Gou youq ndaw rungj de doekseng caeuq majhung. Gwnz ndang gou miz gij singqheiq de, aenvih gou dwg bouxlwg de. Bouxlawz deng de ciengx hung rungx hung, hix cungj dwg bouxlwg de. Fanzdwg gij lwg de itdingh dwg caemh gangj cungj vah ndeu, couhdwg ranz vunz ndeu.

Couh lumj seizneix boux daih’it aeu Vahcuengh angqcoux gou haenx, gij vah de beij aennaj riu de hawj gou roxnynih caenciet, aenvih de gangj gij vah haenx, dwg gij vah gou rox gangj siengj gangj cix mbouj ciengzseiz gangj haenx, dwg gij vahcoj gou. Dingqnyi vahmbanj, gou dinghcinj bungz daengz vunz ranzmbanj lo. Caeuq vunz ranzmbanj gangj vah ranzmbanj, gou dinghcinj madaengz diegcoj lo.

“Lwg gyaеujndoq neix, geijlai nanz mbouj daeuj Dava gvaq?”

Baez raennaj, boux vunz ranzmbanj ndeu, couh aeu coenz vah neix dongx gou.

Boux gangj coenz vah neix dwg Dava dangdieg boux hak he, gou rox de dwg byawz, hoeng gou seizneix mbouj sij aen coh de okdaeuj. Couhcinj gou sij aen coh de, de hix mbouj dawz haeuj rwz, couh lumj gou mbouj dawz haeuj rwz de heuh gou guh bouxyaeujndoq nei. Aenvih gou rox, caenhdwg gij vunz ranzmbanj huzndei haenx, cij yienghneix doxdongx. Mbouj yienghneix doxdongx, dauq lumj de doiq gou mbouj huzndei mbouj doxndiep. Cingqsoq dwg yienghneix, gou dingqnyi sim’angq raixcaix. Gou haengj de yienghneix heuh gou, aenvih de mbouj dawz gou dangq bouxvunzrog, de nyinh gou boux vunz ranzmbanj youq baihrog banhcet ngeihcib bi neix. Coenz vah neix hawj dou yaepyet couh roxnynih song boux raeuz mbouj gekhaed、mbouj gekdungx, aenvih ndaw vah de hamz miz gij cingzngeih gwdndwdndwd mbanjcoj. De angq gou ma mbanj. Gou angq gou ma mbanj.

Gou caen haujlai nanz haujlai nanz mbouj daeuj gvaq Dava lo. Cib bi, wnggai miz lo.

Gou baez daih’it daeuj Dava, cix yaek dap ngoenzneix suenq daengz ngeihcib bi doxhwnj.

Baezhaenx dwg 1984 nienz, bouxsij Duh’anh Yauzcuz Swciyen Vwnzva’gvanj ndeu, riuj aen souhluzgih aeu seiq ndwen gunghswh seizhaenx cij cawx ndaej he, bae lajmbanj caijfungh. Caijfungh aen camh daih’it, couhdwg Dava. Baezhaenx Dava lij caengz laeb yienh, lij dwg aen yangh Duh’anh ndeu. Boux sij ngeihcib bi neix, gizsaed hix dwg baez daih’it cingqcaen roengzmbanj caijfungh. De vihmaz baez daeuz genj bae Dava ni? Aenvih Dava miz aen suijdenca nkingz lumj byajraez rongxomom he. De caengz raen gvaq aen suijdenca dwg baenzlawz yiengh. Ndigah de couh daeuj lo. Din ngamq dap gwnz ci roengzdaeuj, de couh coh suijdenca buet bae yedyed. Dang de yawjraen aen fai lumj fag caxfwnz dawz Dahraemxhoengz dap cungqgyang gat baenz song gyaengh seiz, yawjraen raemxfai goenjfoedfoed lumj byalak nei dap daefjai

Vahmbanj 乡音

□ Fanz Yizbingz sij Daeggen hoiz

□凡一平 著 佛肚树 译

又看见那条像蟒一般生动、沉重、美丽的河流的时候,就是我回到故乡的时候。

在这个依然炎热的秋天,我坐在一辆用机器降温的中巴车里,从南宁出发。我离开我生活了快二十年的热火朝天的城市,去往我只要一梦想就让我感到温馨或清凉的故乡。

我故乡的标志就是我现在看见的这条生动、沉重、美丽的河流。我用蟒来比喻它,是因为数十年来它总是缠绕着我,无论是在故乡、域外还是梦里,我都无法离开它的缠绕。这条河流让我害怕、勇敢、忧患、欢乐和喜爱。它霸气、强大,活泼也很严酷,但从不伤害我。我在它的怀抱中降生和成长。我的身上有它的性格,因为我是它的孩子。凡是被它喂养、呵护的人,也都是它的孩子。凡是它的孩子一定是说同一种话,就是一家人。

就像现在第一个用壮话向我表示欢迎的人,他的语言远比他的笑脸使我感到亲切,因为他说的是我能说想说却已不常说的语言,是我的母语。听到乡音,我确定遇到了家乡人。与家乡人说家乡话,我确定回到故乡。

“勒焦喏内,几睐南尼糖大娃刮?”

这是某家乡人对我的欢迎词。翻译成汉语的意思是:你这个光头,多久没有到过大化了?”

说这话的人是大化当地的一个官员,我当然知道他是谁,但是现在我不写出他的名字。即使我写出他的名字想必他也不会介意,就像我一点也不介意他开口就这么跟我说话一样。因为我知道,只有友好的家乡人见面,才会这么说。不这么说,就不足以体现他对我友好和亲密。的确是这样,我听了很高兴。我乐于接受这样的表示,因为他没有把我当外人,他认我这个在外地漂泊了二十年的乡亲。这句话让我们一下子没有了隔阂和距离,因为它含着浓浓的乡情在里面。他高兴我回乡。我高兴我回乡。

我真的很久很久没有来过大化了。十年,应该有了。

我第一次来到大化,却要从今上溯二十年以上。

那是1984年,一个都安瑶族自治县文化馆创作员,拎着一台用当时四个月工资购买的收录机,下乡采风。采风第一站,便是大化。那时候大化没有建县,还是都安的一个乡。这个二十岁的创作员其实也是第一次真正意义上的下乡采风。他为什么首选大化?因为大化有一座如雷贯耳的水电站。他还没见过水电站是什么样子。所以他就来了。脚一从车上落地,他直奔水电站。当他看到像一把钢刀将红水河拦腰截成两段的大坝的时候,看到汹涌澎湃的洪流像山崩一样从坝底飞奔奔腾的时候,这个从小在红水河边长大的小子居然吓坏了。因为他从来没有见过这么巨大壮观的水势,也从没想到桀骜的红水河也可以被人征服。他没有被吓尿裤子,但是他的收录机摔地上,烂了。

这个有点夸张和虚构的创作员,就是我。

但是我对大化的感觉是真实的。那个时候我就感觉,这么一个有爆发力、潜力的乡,是不应该只作为一个乡存在的,它应该发展、上升,就像一个勇敢、智慧、天才的士兵,是迟早被发现和提拔一样。

果然,几年后的1989年,大化撤乡建县。都安三分之一乡镇和三分之一人口划归大化。都安相当多有远见的干部自告奋勇奔赴大化,建功立业。也是从那时候起,人们便按行政区划有了大化人和都安人之说。

但在我的心目中,却没有大化人和都安人这样的概念。大化人和都安人,对我来说都是家乡人,因为我们同饮一条河水,说同样的话,就像一家的两兄弟,就算各起炉灶也割舍不掉同根生的血脉亲情一样。事实上,如果不细问,我也是分不出谁是大化人谁又是都安人的,因为,我们的语言和音调太一致了,一致得像我们的风俗习惯、高山流水,像亘古传唱的山歌,像醇香低度的米酒,像勤劳、善良而直爽、乐观的性格。

这么些年,我在南宁,我坐公共汽车,我走在路上,时常遇到说家乡话的人。只要听到家乡话,我总是情不自禁朝说话的人望上几眼,或者与他们招呼、搭讪。不多,就那么几眼,就那么几句,就足以温暖、慰藉我怀乡之心和故土之情,就像病痛的人,只要对症下药,只需要那么几片,就可以止痛了,缓解了。

就像此次我到大化,遇到那么多家乡人,说了好几天的家乡话,好愉快,好爽神。我用壮话敬酒、唱歌,用壮话谈价买到了便宜的精美石头。我还给不懂壮话的同行汉族作家苏童、东西们当翻译,传达壮族人民的深情厚谊。看到苏童、东西和我的民族同胞一起开怀喝酒、唱歌,一起兴趣爬山、乘船,一起拉手联欢、跳舞,我说不出有多舒畅。这么多的愉快和舒畅是乡情和乡音生发出来的,它们像是一连串家乡的腊肉,吃不上时候想得慌,吃上的时候,还是想得慌,在想下次什么时候才能吃上,比如现在我已不在家乡,却正在想着在什么地方听到乡音,遇上家乡人,又在什么时候重返故乡。